

Силабус
навчальної дисципліни
Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі
2024-2025 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Середня освіта. Біологія та здоров'я людини

Спеціальність: 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти: другий (магістр)

Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Пшенична Наталя Сергіївна
Посилання на сайт:	https://bdpu.org.ua/faculties/ffv/structure-ffv/kaf-osnov-zdorovyua/composition-kaf-osnov-zdorovyua/pshenichna/
Контактний тел.:	+38(068) 681-94-84
Е-mail викладача:	natali122436@gmail.com
Графік консультацій:	Понеділок, субота 14.35 – 15.50

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семинарські заняття	Самостійна робота	Звітність
Денна	3/90	12	12	66	Залік
Заочна		6	6	78	

Семестр: 2-й.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: вища освіта, методика викладання, форми, методи, засоби навчання, стандарти освітньої діяльності, лекція, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота.

Мета курсу: підготовка студентів-магістрів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах, до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської, навчально-виховної діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності	
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.</p>
Фахові компетентності	<p>ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.</p> <p>ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування у здобувачів освіти компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.</p> <p>ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.</p> <p>ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p> <p>ФК8. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.</p> <p>ФК 9. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання біології та здоров'я людини, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів біології та основ здоров'я людини з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>ФК 10. Здатність до усвідомлення досягнень біологічної науки та її ролі у житті суспільства та користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної та/або інноваційної діяльності.</p> <p>ФК 11. Здатність застосовувати та формувати знання з біології та основ здоров'я людини для пояснення будови, взаємодії, взаємозв'язків, походження, класифікації, значення, використання, поширення і організації живого на різних рівнях.</p> <p>ФК 13. Здатність формувати знання для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення, відновлення здоров'я людини.</p> <p>ФК 14. Спроможність розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з біології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій.</p>
Програмні результати навчання	<p>РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p> <p>РН2. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p> <p>РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та</p>

	<p>методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p> <p>РН6. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p> <p>РН8. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</p> <p>РН9. Володіє методами і сучасними технологіями навчання біології та здоров'я людини, доступно використовує систему наукових біологічних та інших знань у площині навчальних предметів біології та основ здоров'я людини.</p> <p>РН13. Використовує знання для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.</p> <p>РН14. Демонструє уміння розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з біології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, користуватися обладнанням, препаратами, засобами навчання.</p>
--	---

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади навчально-виховного процесу у вищій школі

Тема 1. Методика викладання у вищій школі в структурі педагогічних наук. Педагогіка, її місце в системі наук. Методика викладання у вищому навчальному закладі як предмет курсу. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти. Забезпечення якості вищої освіти. Основні завдання та типи вищих навчальних закладів. Структура вищого навчального закладу.

Тема 2. Теоретичні засади навчально-виховного процесу у вищій школі. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Принципи навчання у вищій школі. Сутність і методологічні засади навчання. Рушійні сили, логіка навчального процесу. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності. Мотиви навчання. Типи навчання, їх характеристика. Зміст освіти у вищій школі. Система планування й організація освітнього процесу у ВНЗ. Навчальний план, навчальна програма, підручник, посібник, НМК. Організація аудиторної роботи зі студентами.

Змістовий модуль 2. Форми, методи і засоби викладання фахових дисциплін у вищій школі.

Тема 3. Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі. Сутність поняття «форми організації навчання». Розвиток і становлення організаційних форм навчання. Типологія і характеристика методів навчання. Прийоми і засоби навчання.

Тема 4. Підготовка до лекції та її проведення. Академічна лекція в системі професійної підготовки студентів. Технологія і техніка підготовки академічної лекції. Дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Проблемна лекція, особливості її побудови. Лекція-візуалізація. Метод опорних сигналів. Опорний конспект лекції. Основні принципи формування опорних конспектів лекції викладача.

Тема 5. Технологія і техніка організації та проведення семінарів, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій та самостійної роботи студентів. Практичне, семінарське та лабораторне заняття як форма аудиторної самостійної роботи студента. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення. Технологія і техніка підготовки та проведення практичного, семінарського, лабораторного, індивідуального заняття, консультації, колоквиуму. Особливості навчальної роботи

студентів і передумови її ефективності. Адаптація студентів до самостійної навчальної роботи. Підготовка до лабораторних, практичних, семінарських занять.

Змістовий модуль 3. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Тема 6. Система аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів. Значення і роль аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Принципи, види і методи аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів. Методика проведення контрольних дій у вищій школі

Методи навчання:

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, вступна бесіда, навчальна дискусія, опора на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); наочні (ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, навчальні фільми); практичні (вправи, моделювання професійних ситуацій, гейміфікація, дослідження, проектування).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): навчальний курс передбачає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу здобувачів. За підсумками лекційних занять здобувачі мають підготувати конспект основних теоретичних питань навчального курсу. Підготовка завдань до практичних та самостійних робіт здійснюється у друкованому або електронному вигляді за визначеним шаблоном (формат Microsoft Word або PowerPoint). Для зручного опрацювання здобувачами змісту курсу передбачено використання навчально-методичних матеріалів, розташованих на платформі Moodle у відповідній вкладці сайту БДПУ. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.

В умовах дистанційного навчання лекційні та практичні заняття проводяться в онлайн-режимі у визначений розкладом час, консультації здобувачів - згідно графіку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ноутбук, мультимедійне обладнання); програмне (Microsoft Office (Power Point, Word), Zoom, Moodle, репозитарій); наочність (мультимедійні презентації, навчальні фільми).

Система оцінювання та вимоги: при викладанні курсу використовується поточний і підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів освіти. Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання, систематизованих для кожного з видів робіт.

Контроль і оцінювання навчальної діяльності з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планом. Поточний контроль передбачає проведення практичних робіт та оцінювання їх виконання. Завдання до практичної роботи складається з трьох частин. Теоретична частина передбачає бесіду за матеріалом лекції або тестування. Цей етап заняття дозволяє перевірити, наскільки студент володіє теоретичними положеннями та здатен застосовувати їх під час виконання практичних завдань. Виконання завдань практичної частини передбачає опрацювання питань, які поглиблюють або розширюють матеріал лекції. Ці завдання здобувачі освіти можуть виконати напередодні пари і здати викладачу на перевірку. Самостійна робота передбачає самостійне опрацювання питань,

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, які здобувач отримав за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал).

Поточне оцінювання і самостійна робота			Залік
Тема 1	Тема 2	Тема 3	100
16	16	17	
Тема 4	Тема 5	Тема 6	
17	17	17	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C	задовільно	
58-64	D		
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

Основна:

1. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навч. посіб./ І. В. Зайченко. Київ, 2021. 456 с.
2. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. Київ, 2022. 316 с.
3. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навч. посіб. для магістрантів / Т. О. Дороніна. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. 250 с.

Додаткова:

1. Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. пр. Кривий ріг: Айс Принт, 2017. Вип. 1 (50). 332 с.
2. Руденко Ю. Д. Шляхи подолання кризи сучасної педагогіки / Ю. Д. Руденко. Київ : Просвіта, 2018. – 278 с.
3. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : метод. рекомендації до практичних занять магістрантів / Т. О. Дороніна. Кривий Ріг:КДПУ, 2018. 130 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>

